

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Pintér András Pál ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Mogorósi Mihály ügyvéd által képviselt alperes ellen fuvardíj megfizetése iránt indított perében, melybe a felperes pernyertessége érdekében a dr. Hargitai László ügyvéd által képviselt ... és az alperes pernyertessége érdekében a dr. Kovács Gabriella ügyvéd által képviselt ... beavatkozott, a Fővárosi Bíróság 2006. október 19. napján kelt 8.G.41.449/2002/54. számú ítélete ellen az alperes részéről 55. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000.- (Ötvenezer) forint, a felperesi beavatkozónak 10.000.- (Tízezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes, az alperesi beavatkozó táblás márvány ...-ból Magyarországra történő továbbítására vonatkozó megbízását szállítmányozási megbízásként igazolta vissza, és a fuvarfeladat teljesítésére fuvarozási szerződést kötött a felperessel 2002. március 21-én.

A felperes a .../... forgalmi rendszámú ponyvás tehergépjárművel állt ki, és feladói felrakással két felrakóhelyről 11000 kilogramm 162 négyzetméter csiszolt márványtáblát és 9730 kilogramm 210 négyzetméter hasított palakövet vett át, utóbbit 7 darab raklapon. A 38 darab 2 cm vastag és 4 darab 3 cm vastag, átlagosan 270x135 cm méretű csiszolt márványtáblát a rakfelülethez rögzített „A” alakú acélbakra helyezték, majd húzócsavarral megfeszített két drótkötéllel egymáshoz rögzítették. A gépjárművezető a rakodásnál jelen volt, a túlsúly elkerülésére közölte, hogy a platón a bakot hová helyezték, ezen túlmenően a márványlapokat további két spaniferrel is rögzítette. A sofőr a fuvarleveleken fenntartást nem közölt, és a rakománnyal elindult. A vámkezelt áruval Romániába érve 2002. március 31-én a rakomány megdőlését észlelte. A rakteret hatósági felügyelettel felnyitották, a rakomány-megdőlést hajógyári daru segítségével helyreigazították, meghegesztve a megsérült „A” bakot.

A Magyarországra beérkezett rakományt vámhatósági közreműködéssel 2002. április 5-én nyitották fel, melyről az alperesi beavatkozó által felkért építőanyag-szakértő emlékeztetőt vett fel, és a rakomány kibontását követően, 2002. április 8-án részletes kárfelvételi jegyzőkönyvet készített. Az alperesi beavatkozó a fuvarlevélen a rakományt azzal a fenntartással vette át, hogy a keletkezett károk megtérítésére igényt tart. Ugyanezen a napon a vámhivatal, a felperes, az alperesi beavatkozó, az alperesi beavatkozó által megbízott építőanyag-szakértő, és a felperesi beavatkozó által felkért ... Bt. képviselője jelenlétében a sérült vámáru kárfelvételi ügyéről jegyzőkönyv készült, melyben rögzítették a rakomány márványlapjai egyenkénti átrakása alapján a sérülés mértékét és a sérült áru értékét azzal, hogy részletes kárfelvételi jegyzőkönyv későbbiekben csatolásra kerül. A felperesi beavatkozó megbízásából a ... Bt. 2002. június 20-án ... számú kárfelmérő jelentést készített, melyben rögzítette, hogy a kár oka a nem megfelelő rakomány elhelyezés és rögzítés.

Az alperes és az alperesi beavatkozó között a szállítmányozási díj megfizetése és a kárigény érvényesítése, az alperes és a felperes között a fuvardíj megfizetése és a kárigény kapcsán keletkezett vita, a felperesi beavatkozó 50 %-os kárrendezésre tett javaslatot.

A felperes fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő az alperessel szemben 324.200 forint és járulécai nemzetközi fuvardíjtartozás megfizetése iránt; az eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A per során a felperes keresetében kérte kötelezni az alperest 324.200 forint fuvardíjtartozás és annak 2002. május 12-től a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére, hivatkozva arra, hogy az alperessel kötött fuvarszerződést teljesítette, így a Ptk. 488. §-a alapján részére az alperes a fuvardíjat megfizetni tartozik.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, hivatkozva arra, hogy a felperes a rakomány megsérülése okán a Ptk. 503. § (1) bekezdése szerint

fuvardíjra nem tarthat igényt, továbbá a bekövetkezett árukárért felelősség terheli a CMR Egyezmény 9. és 17. cikkében foglaltak szerint. A Ptk. 517. § (1) bekezdése alapján viszontkereseti kérelmet terjesztett elő, melyben kérte kötelezni a felperest 2.476.750,8 forint és annak 2002. április 1-től a kifizetés napjáig járó évi 5 %-os késedelmi kamata megfizetésére, követelése összegét akként részletezve, hogy az 1.992.730,8 forint árukárból, 247.200 forint utazási költségből, 150.000 forint szakértői díjból, 73.920 forint daruzási és 12.900 forint tárolási költségből áll. A viszontkereseti kérelmében arra hivatkozott, hogy a rakodásnál jelenlévő gépkocsivezetőnek észlelnie kellett volna a márványtáblákat rögzítő bak alkalmatlanságát, meg kellett volna tagadni a fuvarozást, vagy legalábbis a fuvarlevélen erre vonatkozó fenntartását közölnie kellett volna, utóbbi lehetővé tette volna, hogy a feladóval szemben igényt érvényesítsen. Az árukár összecszerűségének alátámasztására az általa felkért építőanyag-szakértő szakvéleményét, a további kártételek vonatkozásában számlákat csatolt.

A felperes a viszontkereset jogalapját és összegét egyaránt vitatva, annak elutasítását kérte. A kárigény időelőttiségére történő hivatkozás mellett - melyet arra alapított, hogy az alperes az alperesi beavatkozó felé nem állt helyt - vitatta kárfelelősségét; a CMR 17. cikk 4/c. pontja alapján mentesülésére hivatkozott, a lefolytatott szakértői bizonyítás eredménye alapján azt állítva, hogy a rakomány megdőlése és az árukár a feladó helytelen felrakásának következménye, ellenkezőjének bizonyítása a Ptk. 502. § (3) bekezdése alapján az alperest terheli. Az összecszerűség vonatkozásában annak bizonyítatlanságára, valamint a CMR 24. és 26. cikknek megfelelő bejegyzés hiányára, a kárösszeg meghatározásánál pedig a 23. és 25. cikkben foglaltakra hivatkozott.

A perbe a felperes pernyertessége érdekében a felelősségbiztosítója, az alperes érdekében a megbízója - a rakomány címzettje - beavatkozott.

Az elsőfokú bíróság 2006. október 19. napján kelt 8.G.41.449/2002/54. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 324.200 forintot és annak 2002. május 12. napjától a megfizetés napjáig számított mindenkor évi költségvetési törvényben meghatározott mértékű kamatát, valamint 38.600 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű beavatkozónak 15 nap alatt 19.200 forint ügyvédi munkadíjat. Az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetét elutasította és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 156.000 forint, az I. rendű beavatkozónak 156.000 forint ügyvédi munkadíjat. Ítélete indokolásában megállapította, hogy a felperes és az alperes között a Ptk. 488. § (1) bekezdése szerinti nemzetközi fuvarozási szerződés jött létre, melyre a Ptk. 506. § (1) bekezdésén keresztül alkalmazandó a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, 1956. május 19-én kelt, Magyarországon 1971. évi 3. sz. tvr.-rel kihirdetett Egyezmény (CMR).

A CMR 17. cikk 1., 2., 4/c., valamint 18. cikk 2. pontja alapján az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy felperes felelős-e az áru megsérüléséért, vagy fennállnak az általa hivatkozott mentesülés feltételei. A gépkocsivezető tanúvallomása alapján megállapította, hogy jelen volt a berakodáskor és berakodást a feladó végezte. A

perben beszerzett szakértői véleményben foglaltakat elfogadta arra vonatkozóan, hogy az acélállvány magassága és szilárdsága jelentősen alulmúlta a szállított rakományhoz szükséges mértéket, így az és a rakomány, vélhetően szabályos rögzítés esetén is megsérült volna. Ezen hiányosságok nemcsak közrehatottak, hanem teljes mértékben a kár okaként határozhatók meg, így nem találta megállapíthatónak a gépkocsivezető közrehatását. A szakértő arra nézve, hogy a bak szilárdsága és kiviteli állapota ránézésre megállapítható-e, azt közölte, hogy ez a gépkocsivezetőtől nem elvárható, ezt a bak gyártójának és felhasználójának kellett volna tudnia. Az alperes fuvarlevélen történő fuvarozói fenntartás hiányára alapított védekezése körében kifejtette, hogy a CMR 8. cikk 1. pontja szerinti kötelezettség az árudarabok számára, az áru és csomagolása külső állapotára vonatkozó ellenőrzési kötelezettség. Az állvány szilárdságának és kiviteli állapotának megállapítása azonban a gépkocsivezetőtől nem volt elvárható, a márványtáblákat forgalmazó, kellő szakmai ismerettel rendelkező feladótól azonban igen. Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes a CMR 18. cikk 1. pontja alapján bizonyította a 17. cikk 4/c. pontjában foglalt mentesülési okot, az alperes azonban a 18. cikk 2. pontja alapján nem igazolta, hogy az áru sérülése nem a 17. cikk 4/c. pontja alapján következett be. Mindezt a Ptk. 499. § (1) bekezdése alapján fuvardíj megfizetésére kötelezte az alperest, és a viszontkereseti kérelmet elutasította, utóbbi körében utalva arra, nem osztotta a felperes követelés idő előttiségére alapított védekezését, tekintve, hogy az alperes a Ptk. 517. § (1) bekezdés alapján szállítványozóként érvényesítette megbízója igényét a felperessel szemben.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, viszontkeresetének történő helyt adást kért. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a felrakásnál a fuvarozó is tevékenyen közreműködött, a gépjárművezető tanúvallomása szerint a platón a bak elhelyezése az ő utasításának megfelelően történt, ... kárszakértő tanúvallomása szerint pedig, ha előre helyezik a márványt, akkor el lehetett volna kerülni a borulást, és ha ennek kapcsán a gépkocsivezetőnek kétsége volt, akkor azt jeleznie kellett volna. Mindezt a felperes nem bizonyította a CMR 17. cikk 4/c. pontjában foglalt mentesülési okokat, ellenkezőleg, az nyert bizonyítást, hogy az áru elhelyezése az utasításának megfelelően történt. Emellett ... igazságügyi szakértő a szakvéleményében megállapította - és ezt a személyes meghallgatásnál is fenntartotta -, hogy szemmel láthatóan alacsonyabb volt az acélállvány a szükségesnél, erre tekintettel a gépkocsivezetőnek nem lett volna szabad a fuvarozást megkezdenie. Továbbá a kirendelt szakértő az állvány szilárdságát tekintette teljes mértékben a kár okozójának, holott ezt az állványt nem is vizsgálta. Utalt arra, hogy a fuvarozónak legkésőbb közvetlenül a káresemény után jeleznie kellett volna, hogy a kár bekövetkezésében a feladó is felelős, ezt azonban a perindításig elmulasztotta, így nem adott lehetőséget a feladóval szembeni igényérvényesítésre. A felperesi beavatkozó azon nyilatkozata, hogy a feladó közrehatása miatt a kárt csak 50 %-ban vállalja megtéríteni, olyan rutinnyilatkozat a feladóval szembeni igényérvényesítés megalapozottsága körében, mely nem volt figyelembe vehető.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, hivatkozva arra, hogy szándékos károkozás esetén is csak a fuvardíj erejéig terhelné felelősség a bekövetkezett kárért.

A felperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján. Álláspontja szerint egyértelműen megállapítást nyert a szakértői vélemény alapján, hogy a berakodást végző felperes által alkalmazott acélállvány hiányossága a rakomány sérülésének oka, tehát a rakomány és az acélállvány szabályos rakományrögzítés esetén is megsérült volna. Az, hogy a bak szilárdsága és kiviteli állapota megfelelő volt-e, a gyártónak és a felhasználónak kellett volna tudnia, ennek ránézésre történő megállapítása a gépkocsivezetőtől nem volt elvárható.

A alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást kellően feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Az alperesi beavatkozó megrendelésének alperesi visszaigazolása és a perbeli fuvarfeladat megrendeléséről kiállított okirat alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes és az alperes között nemzetközi közúti árufuvarozási szerződés jött létre, melyet az alperes - az alperesi beavatkozó és közte fennálló jogviszony alapján - szállítványozóként eljárva kötötte meg. Utóbbiból következően helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes a viszontkereseti kérelme előterjesztésével a Ptk. 517. § (1) bekezdése alapján eljárva érvényesített kárigényt a felperessel szemben.

Az alperes a felperes fuvardíj követelését a fuvarozás során bekövetkezett kárért fennálló felelőssége okán tette vitássá, a felperes azt, hogy a fuvarozás alatt árukár következett be, nem vitatta, a kárfelelősség alóli mentesülésére hivatkozott a CMR Egyezmény 17. cikk 4/c. pontjában foglaltak fennállását állítva.

Az alperes viszontkereseti kérelmében és a felperes ezzel szemben előterjesztett érdemi ellenkérelmében előadottakra figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan telepítette a CMR Egyezmény szerinti bizonyítási terhet, és a lefolytatott szakértői és tanúbizonyítás eredményének okszerű mérlegelésével állapította meg, hogy az alperes a CMR Egyezmény 18. cikk 2. pontjában foglaltaknak megfelelően nem bizonyította, hogy az áru sérülése nem a 17. cikk 4/c. pontja alapján következett be. E körben eltérő jogi következtetés levonására a fellebbezésben előadottak az alábbiak szerint nem adnak alapot.

Az alperes a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a CMR Egyezmény 17. cikk 4/c. pontja szerinti mentesülési ok fennállása nem bizonyított; a felperes a

rakodásban tevékenyen részt vett, az áruk felrakáskori elhelyezése ugyanis a felperes gépjárművezetőjének utasítása alapján történt.

A gépjárművezető tanúvallomásából - melyet a feladó 2002. október 9-i, A/9 sorszám alatt csatolt nyilatkozata alátámasztott - megállapítható, hogy a felrakást a feladó végezte, melynek során a tanú a gépjárműre vonatkozó információkat közölte a túlsúly elkerülése érdekében. A tanú az acélbak platón történő elhelyezését tehát a fentiek szerint befolyásolta, illetőleg spaniferes rögzítést végzett. A perben kirendelt szakértő a bak platón történő rossz elhelyezésére nem nyilatkozott, a bak szerkezeti alkalmatlanságát állapította meg, és ugyan utalt a spaniferezés hiányosságára, arra vont következtetést, hogy megfelelő spaniferezés sem akadályozta volna meg az árukár bekövetkeztét, így a gépjárművezető felrakáskori közrehatására alapított alperesi okfejtés nem helytálló.

Ugyancsak alaptalan az alperes azon fellebbezési hivatkozása, hogy a gépjárművezetőnek az acélbak mérete láttán meg kellett volna tagadnia a fuvarfeladat teljesítését; a gépjárművezető nyilvánvalóan látta, hogy az acélbak alacsonyabb a ráhelyezett márványtábláknál, nem kellett azonban arra vonatkozó szakmai ismerettel rendelkeznie, hogy ezen méretkülönbség okán az acélbak a perbeli áru rögzítésére alkalmatlan.

Az alperes a fellebbezésében kifogásolta, hogy a perben kirendelt igazságügyi szakértő anélkül tett szakmai megállapítást az acélbak szilárdságára és jelölte meg annak hiányosságát a kár okának, hogy az acélbakot vizsgálta volna.

A 2005. szeptember 5-én kelt igazságügyi szakértői véleményben foglaltakból kitűnően a szakértő a szakvélemény elkészítésekor a rendelkezésre álló dokumentumok, köztük a fényképfelvételek alapján készített méretarányos rajzot az acélbakról, illetőleg modellezte azt, valamint annak és a perbeli árunak a platón történő elhelyezését és rögzítését, és ennek alapján vont következtetést a rakomány elmozdulásának okára. Az alperes a fellebbezésében nem jelölte meg, hogy az igazságügyi szakértő ezen vizsgálati módszere mennyiben aggályos, illetőleg nem adott elő olyan tényt, bizonyítékot, amely az igazságügyi szakértő kár okára vonatkozó szakmai megállapításainak megdöntésére lenne alkalmas.

Alaptalan az alperes fellebbezési érvelése arra vonatkozóan is, hogy a felperes akadályozta a feladóval szembeni igényérvényesítésben; a per előtti levelezésben foglaltakból kitűnően a felperes a kárigényt nem fogadta el, 2002. július 25-i levelében egyrészt arra hivatkozott, hogy a kárigény olyan költségeket tartalmaz, amely nem a fuvarozóra tartozik, másrészt a felperesi beavatkozó, mint a felperes biztosítója, a kárt csak 50 %-ban fogadta el, mert helytelen felrakodást és csomagolást állapított meg, valamint hivatkozott arra is, hogy a rakomány megdőlésevel őt is kár érte. A felperes 2002. október 24-i levelében pedig kárfelelősségét teljes egészében vitássá tette, így az alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy a feladóval szembeni igényérvényesítés elmaradásában a felperes magatartása hatott volna közre.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak a fent kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság által megállapítottaktól eltérő tényállás megállapítására, valamint eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - utalva a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglaltakra - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes és a felperesi beavatkozó jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben foglaltak figyelembevételével részükre megállapított jogi képviselési munkadíjból áll.

Budapest, 2007. március 13.

. Bánki Horváth Mária s. k.,
a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Lévainé dr. Szakács Mária s. k.,
bíró